

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urto/5/2020
Identifikačné číslo spisu:	8020200239
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8020200239.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 10. marca 2021 v Bratislave, v trestnej veci K. H., v konaní o uznaní a výkone rozhodnutia ukladajúceho trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody v Európskej únii, na podklade odvolania K.D. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Ntc/3/2020 z 11. augusta 2020, takto

rozhodol:

I. Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Ntc/3/2020 z 11. augusta 2020.

II. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii

sa uznáva vo výroku o vine a vo výroku o treste odňatia slobody a vykoná sa

rozsudok Krajského súdu Viedenské Nové Mesto sp. zn. 43 Hv 41/17f z 10. októbra 2018, ktorým bola K.D., nar. X. C. XXXX v D. - E. E., trvale bytom E., O. XXX/XX, okres D., Slovenská republika uznaná za vinnú zo spáchania zločinu ťažkého podvodu podľa § 146 a § 147 ods. 3 rakúskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustila na tom skutkovom základe, že

A. K.D. a G. I. v období od februára 2013 do 19. decembra 2013 v R., R. a na iných miestach vo vedomej a chcenej spolupráci s osobitne stíhanými K. D. a E. W. ako spolupáchateľmi, s úmyslom seba alebo tretie osoby podvodom neoprávnene obohatiť, zodpovedné osoby spoločnosti E. W. T. I. a E. W. G. S.R.O. podvádzaním o skutočnostiach, a síce uvedením, že

1. spoločnosť G. D. E. S.R.O. je podnik, ktorý má dlhoročný a hodnotný obchodný vzťah k zákazníkovi G. D. K. a vyrába jedinečný priemyselný produkt („J.“),

2. pozícia „zásoby“ v ročnej účtovnej závierke spoločnosti G. D. E. S.R.O. k 31. decembru 2013 bola vykázaná správne (a nie prevýšená hodnotou, ktorú nemožno presne zistiť), ako aj

3. obraty vykázané v účtovníctve a v ročnej účtovnej závierke spoločnosti G. D. E., s.r.o. so zákazníkom K. A. k 31. decembru 2013 boli vykázané správne v súlade s podnikateľsko - právnymi ustanoveniami,

naviedli k nadobudnutiu obchodných podielov spoločnosti G. D. E. S.R.O. a k zaplateniu kúpnej ceny v

hotovosti vo výške 16.861.000 Euro, tým ku konaniu, ktoré spoločnosti E. W. T. I. a E. W. G. S.R.O. sumou najmenej 9.344.000,00 Euro poškodilo na majetku, pričom týmto skutkom spôsobili škodu prevyšujúcu 300.000,00 Euro,

za ktorý jej bol podľa § 147 ods. 3 rakúskeho trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov.

III. Podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku a § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odsúdená K.D. bude vykonávať trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozhodol rozsudkom, sp. zn. 10Ntc/3/2020 z 11. augusta 2020 tak, že:

„Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 549/2011 Z. z.") sa na území Slovenskej republiky uznáva a vykoná rozsudok Krajského súdu Viedenského Nového Mesta sp. zn. 43 Hv 41/17f zo dňa 10.10.2018 v časti, ktorou bola občianka Slovenskej republiky K.D., nar. XX. C. XXXX v D. - E. E., trvale bytom E., O. XXX/XX, okres D., Slovenská republika, uznaná za vinnú zo zločinu ťažkého podvodu podľa § 146, § 147 ods. 3 rakúskeho Trestného zákona, ktorého sa dopustila tak, že

,A. K.D. a G. I. v období od februára 2013 do 19. decembra 2013 v R., R. a na iných miestach vo vedomej a chcenej spolupráci s osobitne stíhanými K. D. a E. W. ako spolupáchateľmi, s úmyslom seba alebo tretie osoby podvodom neoprávnene obohatiť, zodpovedné osoby spoločnosti E. W. T. I. a E. W. G. S.R.O. podvádzaním o skutočnostiach, a síce uvedením, že

1. spoločnosť G. D. E. S.R.O. je podnik, ktorý má dlhoročný a hodnotný obchodný vzťah k zákazníkovi G. D. K. a vyrába jedinečný priemyselný produkt ("J."),
2. pozícia "zásoby" v ročnej účtovnej závierke spoločnosti G. D. E. S.R.O. k 31. decembru. 2013 bola vykázaná správne (a nie prevýšená hodnotou, ktorú nemožno presne zistiť), ako aj
3. obraty vykázané v účtovníctve a v ročnej účtovnej závierke spoločnosti G. D. E. S.R.O. so zákazníkom K. A. k 31. decembru 2013 boli vykázané správne v súlade s podnikateľsko-právnymi ustanoveniami,

naviedli k nadobudnutiu obchodných podielov spoločnosti G. D. E. S.R.O. a k zaplateniu kúpnej ceny v hotovosti vo výške 16.861.000 euro, tým ku konaniu, ktoré spoločnosti E. W. T. I. a E. W. G. S.R.O. sumou najmenej 9.344.000,- euro poškodilo na majetku, pričom týmto skutkom spôsobili škodu prevyšujúcu 300.000,- euro,

za ktorý podľa § 147 ods. 3 rakúskeho Trestného zákona jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 9 (deväť) mesiacov.

II. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona odsúdenú K.D. zaraduje na výkon uznaného trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia“.

Proti rozsudku krajského súdu podala riadne a včas odvolanie K.D.. Podľa menovanej sú dané pochybnosti o tom, či boli splnené zákonné podmienky pre uznanie trestného rozsudku v zmysle § 516 Trestného poriadku, najmä s prihliadnutím na to, že rozsudok bol vydaný v konaní, ktoré nezodpovedá zásadám obsiahnutým v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Dňa 25. februára 2020 sa pred Vyšším krajským súdom Viedeň konalo odvolacie konanie, pričom jej nebolo doručené predvolanie na toto pojednávanie. Odvolací senát Vyššieho krajského súdu Viedeň sa

nemohol presvedčiť o prevzatí takého predvolania odsúdenou, pričom toto jej bolo doručené 4. februára 2020 Policajným zborom Slovenskej republiky. Predvolanie bolo v slovenskom jazyku a nie je zrejmé, či sa jednalo o preklad alebo o písomnosť vyhotovenú slovenskými orgánmi. Odsúdená bola vypočutá na Okresnom riaditeľstve PZ v Poprade, odbor poriadkovej polície za účelom podania vysvetlenia: „doručenie predvolania na pojednávanie prostredníctvom právnej pomoci s Okresnou prokuratúrou v Poprade“. S poukazom na § 17 ods. 1 zákona o Policajnom zbore je síce policajt oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie trestného činu alebo priestupku a na zistenie ich páchatel'a, avšak zápisnicou o podaní vysvetlenia nemôže orgán slovenskej poriadkovej polície realizovať akúkoľvek právnu pomoc zo zahraničia súvisiacu s doručením predvolania odsúdenej. Takéto konanie musí byť realizované výhradne postupom podľa Trestného poriadku, čo vyplýva z § 541 a nasl. Trestného poriadku. Zápisnicou zo 4. februára 2020 tak bola obvinená poučená podľa ustanovení zákona o Policajnom zbore a nie podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktoré upravujú procesný postup pri realizácii dožiadania o právnu pomoc z cudziny. Naproti tomu je v zápisnici jednoznačne uvedené, že 4. februára 2020 prevzala predvolanie na pojednávanie konané 26. februára 2020 pred Vrchným krajiniským súdom Viedeň, čo potvrdila vlastnoručným podpisom. Nebola ale včas predvolaná v jazyku, ktorému rozumie na pojednávanie odvolacieho súdu konané 25. februára 2020, pričom informácie o termíne a mieste konania pojednávania jej neboli doručené ani iným spôsobom. Nemala tak objektívne vedomosť o plánovanom konaní a nebola informovaná o tom, že rakúsky súd môže prijať rozhodnutie aj v jej neúčasti. Ďalej uviedla, že bola predvolaná na odvolacie konanie, ktoré sa malo konať 26. februára 2020, avšak takéto pojednávanie sa v taký deň nekonalo. Je bez významu, že sa konania zúčastnil jej obhajca, ktorý jej bol ex offio ustanovený rakúskym súdom. Poukázala aj na jednotlivé podmienky poskytnutia pasívnej právnej pomoci Slovenskou republikou vo veci dožiadania cudzích orgánov. Právnu pomoc je možné poskytnúť len v prípade, ak je vedené trestné konanie pre konkrétny trestný čin. Dikcia „takéto úkony“ predstavuje úkony podľa Trestného poriadku; každá žiadosť o právnu pomoc musí pritom obsahovať dostatočne konkrétny popis skutku s označením právnej kvalifikácie v dožadujúcom štáte. Úkony trestného konania nemožno stotožňovať s pojmom procesné úkony, nakoľko úkonmi trestného konania sú okrem procesných úkonov aj iné úkony (doručovanie rozhodnutí, predvolaní). Pasívna právna pomoc musí byť vykonaná formou dožiadania o právnu pomoc, ktoré musí obsahovať stanovené obsahové a formálne náležitosti - bez dožiadania nie je inak možné vykonať potrebné procesné úkony na území cudzieho štátu. Predmetom takéhoto úkonu je vykonanie úkonu trestného konania, pričom úkon právnej pomoci, ktorého vykonanie žiada dožadujúci štát sa v zásade uskutočňuje podľa právneho poriadku SR. Pri vybavovaní žiadosti o právnu pomoc je treba aplikovať ustanovenia Trestného poriadku ako právnej úpravy platnej a účinnej na území Slovenskej republiky. K tomu poukázala na § 538 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého je na zabezpečenie vybavenia dožiadania príslušná okresná prokuratúra. Rovnako obsiahlym spôsobom vyložila ust. § 541 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku, ktoré upravujú povinnosť zabezpečiť preklad doručovanej písomnosti, čo ostatne garantuje príslušná medzinárodná zmluva. V tejto súvislosti namietala nesprávnosť postupu Krajiniského súdu Viedenské Nové Mesto, nakoľko dotknutý súd upozornila o tom, že jej riadne nebolo doručované predvolanie na pojednávanie na odvolacom súde a zároveň poukazovala na nezákonný postup rakúskych súdov argumentmi zakladajúcimi dôvodnosť obnovy trestného konania. Krajiniský súd jej však oznámil, že návrh na povolenie obnovy konania postúpil senátu Krajiniského súdu Viedenské Nové Mesto, pričom v čase podania odvolania nebolo rozhodnuté o návrhu. Z uvedeného je zrejmé, že menovanej bolo upreté realizovať právo na obhajobu a spravodlivé súdne konanie. V tejto súvislosti poukázala na Chartu základných práv Európskej únie (čl. 47 a 48), čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 11 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Tiež poukázala na obsah Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 v znení neskorších rámcových rozhodnutí, konkrétne na dôvody odmietnutia uznania a výkonu rozsudku (resp. vykonania trestu), ktorý je predmetom uznávacieho konania. Z uvedených právnych noriem vyplýva zásadná požiadavka riadneho a včasného informovania odsúdenej o pojednávaní na odvolacom súde, pričom túto povinnosť mal v jej prípade zabezpečovať príslušný rakúsky súdny orgán v súčinnosti so slovenskými štátnymi orgánmi. Podmienka riadneho a včasného informovania o nariadenom pojednávaní nebola s ohľadom na uvedený skutkový stav splnená. Preto ak sa pojednávalo v neprítomnosti odsúdenej, ktorá sa tak výslovne, ako ani konkludentne nevyjadrila tak,

že by sa svojho práva účasti na odvolacom konaní vzdala, dialo sa tak spôsobom porušujúcim jej právo na spravodlivý proces. K.D. navrhla prerušenie odvolacieho konania a to s poukazom na ňou podaný návrh na výkon trestu na území Slovenskej republiky (ak by bola právoplatne odsúdená). Na tejto žiadosti trvá z dôvodu, že v súčasnosti sa prejednáva jej žiadosť o obnovu konania. Preto nie je legitímne a spravodlivé, aby súd pri takomto stave veci rozhodoval o uznaní a výkone trestného rozsudku, ktorý môže byť zrušený v rámci konania o obnove trestného konania. Dôvody pre obnovu konania pritom nespočívajú len v nedostatkoch pri doručovaní predvolania na pojednávanie pred odvolacím súdom, ale aj v tom, že rakúsky súd nebol miestne ani vecne príslušný na trestné konanie (skutok sa stal na území Slovenskej republiky, kde vznikol aj škodový následok). Je teda zrejmé, že bola daná územná pôsobnosť slovenských orgánov činných v trestnom konaní pri prešetrovaní podozrenia zo spáchania trestnej činnosti a nie rakúskych. Nikdy nebola na území Rakúskej republiky a napriek tomu bola odsúdená rakúskymi orgánmi na nepodmienečný trest odňatia slobody: navyše za skutok, ktorý nespáchala. Výrok rozsudku používa mesto Baden, ktoré nikdy nenavštívila. Okrem iného bol skutok spáchaný na škodu obchodnej spoločnosti založenej podľa právnej úpravy platnej a účinnej v Slovenskej republike. Poškodená slovenská spoločnosť vykonala majetkovú dispozíciu na území Slovenskej republiky a v slovenskej banke, pričom transakcia bola pripísaná na účet inej slovenskej obchodnej spoločnosti. Následok trestného činu tak nastal mimo Slovenskej republiky. V priebehu trestného konania došlo k porušovaniu práva odsúdenej na obhajobu, nakoľko dochádzalo k nesprávnemu tlmočeniu z nemeckého jazyka (ktorý neovláda ani slovom, ani písmom) do slovenského jazyka. Rovnako tak jej neboli preložené dokumenty tvoriace trestný spis, a to najmä rozhodnutia vo veci a zápisnice o pojednávaní, ktorých sa z objektívnych dôvodov nemohla zúčastniť. V priebehu trestného konania má právo byť oboznámená so všetkými úkonmi trestného konania v jazyku, ktorému rozumie, čo sa ale nestalo. Otázky kladené súdom boli nesprávne tlmočené a rovnako boli nesprávne tlmočené jej odpovede. Po vyhlásení rozsudku sa u nej prejavila duševná choroba, v dôsledku ktorej je hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Nemocnici v M.. S ohľadom na skutočnosť, že „v súčasnosti prebieha rozhodovanie o žiadosti K.D. na obnovu trestného konania, ako aj z dôvodu že sa u nej objavila duševná choroba, v súlade s ustanovením § 318 Trestného poriadku, ktorého aplikácia per analogiam je podľa nášho názoru prípustná aj v danom konaní, navrhuje, aby súd konanie o uznaní a výkone trestného rozsudku prerušil minimálne do doby, kým senát Krajinského súdu Viedenské Nové Mesto vo veci jej žiadosti o obnovu trestného konania nerozhodne“.

Prokurátor sa k podanému odvolaniu vyjadril v podstate tak, že: „Prokurátor tunajšej prokuratúry sa k uznávaciemu konaniu vyjadril dňa 10. júla 2020, v ktorom navrhol uznať a vykonať cudzie rozhodnutie vzhľadom na splnenie podmienok uvedených v zákone č. 549/2011 Z. z. Medzi rozhodujúce skutočnosti uviedol tie, že rozhodnutie rakúskeho súdu zodpovedá vydanému osvedčeniu, zo spisového materiálu vyplýva, že K.D. sa osobne zúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia a rozsudok jej bol doručený. V rámci príslušnej lehoty podala opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté Výšším krajinským súdom Viedeň pod sp. zn. 132 Bs 361/19m dňa 25. februára 2020. Neboli tak zistené žiadne porušenia zásad obsiahnutých v článku 6 Dohovoru. K časti odvolania, v ktorej odsúdená poukazuje na svoju nevinu uvádzam, že uznávacie konanie podľa zák. č. 549/2011 Z. z. má nostrifikačný, teda uznávací charakter a jeho predmetom nie je preskúmavanie viny alebo nevinu odsúdenej. O vine odsúdenej už právoplatne rozhodol rakúsky súd. Predmetom konania pred slovenskými orgánmi je len preveriť, či sú dané podmienky pre uznanie a výkon rozhodnutia na území Slovenskej republiky. Z toho dôvodu nie je namieste zaoberať sa námietkami odsúdenej, podľa ktorých sa v rozhodnom čase nenachádzala na území Slovenskej republiky a daný skutok nespáchala. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem odvolanie odsúdenej ako nedôvodné zamietnuť (dôvod včasnosti podania odvolania posudzovaný nebol, z predloženého spisového materiálu nie je zrejмый dátum doručenia rozsudku odsúdenej)“.

Na vyjadrenie prokurátora reagovala K.D. osobitným písomným podaním zaslaným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prostredníctvom svojej obhajkyne. Vo vyjadrení uviedla, že sa nezúčastnila pojednávania nariadeného odvolacím súdom tak, ako poukazovala v odvolaní - zúčastnila sa len základného konania. Prokurátor sa žiadnym zásadným spôsobom nevyjadril k meritu a dôvodom jej odvolania, pričom vo vyjadrení len poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie uznávaciemu konaniu,

ktoré nebolo odsúdené doručené a s ktorým sa oboznámila po nahliadnutí do spisu na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Poukázala na skutočnosť, že vyjadrenie prokurátora Krajskej prokuratúry Prešov k uznávaciemu konaniu nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, a odvoláva sa na nesprávne a nepravdivé skutkové závery, ktoré v trestnom konaní vedenom v Rakúskej republike nenastali. Zopakovala svoju argumentáciu v podanom odvolaní, pričom zvýraznila procesne neúčinný úkon doručenia predvolania na pojednávanie Vyššieho krajského súdu Viedeň (ktoré sa zjavne neuskutočnilo). Rakúskymi súdmi jej bol doručený len rozsudok v nemeckom jazyku, ktorému nerozumie, napriek tomu že opakovane požiadala rakúske súdy o zaslanie úradného prekladu rozsudku v slovenskom jazyku (tento jej doposiaľ doručený nebol), čo bolo zo strany rakúskych súdov odmietnuté. Slovenský súd nemôže uznať cudzie rozhodnutie v prípade, ak je nepochybné, že bolo vydané na základe zrejme porušenia práva slovenského štátneho občana na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Napriek tomu, že bola v celom trestnom konaní v Rakúskej republike zastúpená advokátom a ku všetkým pojednávaniam boli formálne priradení tlmočníci, uvedené za žiadnych okolností neznamená, že jej bolo po materiálnej stránke umožnené riadnym spôsobom sa obhajovať na nestranom a nezávislom súde v jazyku, ktorému rozumie. Nikto a nikdy jej neodovzdal žiadnu písomnosť preloženú do slovenského jazyka, ktorej by rozumela a na ktorú by mohla relevantne odpovedať. Právne služby, ktoré jej boli poskytnuté uhrádzala pani K. D., ktorá bola rovnako obžalovanou a preto tieto advokátske kancelárie hájili práva pani D. a nie jej. Tlmočníci priradení do konania tlmočili komunikáciu medzi súdom a ňou nesprávne, čo malo za následok zrejme porušenie práva na obhajobu. Počas celého trestného konania mala mať právo byť oboznámená so všetkými úkonmi trestného konania v jazyku, ktorému rozumie, čo sa však nestalo. Otázky kladené súdom boli nesprávne tlmočené, pričom rovnako nesprávne boli tlmočené i jej odpovede. To malo za následok nerovnaké disponovanie procesnými právami, v porovnaní s procesnými právami ostatných spoluobžalovaných, čo zakladá porušenie čl. 6 Dohovoru. K.D. poukázala na to, že nikdy nebola včas predvolaná (v jazyku, ktorému rozumie) na pojednávanie odvolacieho súdu konané dňa 25. februára 2020, pričom ani inými prostriedkami jej neboli doručené informácie o termíne a mieste konania takéhoto pojednávania. Nebola si tak objektívne vedomá plánovaného konania a nebola informovaná o tom, že rakúsky súd môže prijať rozhodnutie, ak sa ho nezúčastní. V zostávajúcom rozsahu odkázala na svoje prednesy v podanom odvolaní, t. j. aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v celom rozsahu ako nezákonné a aby odmietol uznať rozsudok Krajského súdu Viedenské Nové Mesto, sp. zn. 43 Hv 41/17f z 10. októbra 2018, ako aj odmietol vykonať jej trest.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie K.D. je čiastočne dôvodnéale pre iné skutočnosti, ako uviedla v podanom odvolaní.

Krajský súd sa dopustil - z formálneho hľadiska - pochybenia vo výroku o treste a síce tak, že v dotknutom výroku absentuje ustanovenie § 517 ods. 2 Trestného poriadku a vyslovenie, že menovaná bude vykonávať (pokračovať vo výkone) trest odňatia slobody bez jeho premeny.

Tu je potrebné zdôrazniť, že zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii je lex specialis ku konaniu podľa Trestného poriadku. Explicitne to vyplýva z § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ktorý znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“.

Zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii v ustanovení § 17 ods. 2 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 nahradí trestnú sankciu takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval; pritom dbá o to, aby takto uložená trestná sankcia nezhoršila postavenie odsúdeného a v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť

peňažným trestom“.

Ustanovenie § 17 ods. 3 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím o trestnej sankcii uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 trvanie trestnej sankcie primerane upraví. Takto upravená dĺžka trvania trestnej sankcie nesmie byť kratšia ako najdlhšie trvanie ustanovené pre rovnaké trestné činy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky“.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii síce berie do úvahy prípady, pri ktorých dochádza k uloženiu sankcie, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo jej trvanie (dĺžka) nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, avšak nezohľadňuje prípady, kedy dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky - inými slovami - zákon č. 549/2011 Z. z. rieši len situáciu, keď trest uložený v štáte pôvodu nie je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ale nerieši situáciu ak uložený trest v štáte pôvodu je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

V takom prípade, keďže nemožno postupovať podľa zák. č. 549/2011 Z. z. (tento zákon to nerieši), je nevyhnutné s ohľadom na § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. rozhodnúť podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý znie: „Ak dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd v rozhodnutí o uznaní súčasne rozhodne, že sa bude vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím pokračovať bez jeho premeny podľa odseku 1. Tento postup je vylúčený, ak súd uzná cudzie rozhodnutie len pre niektorý z viacerých trestných činov, ktorých sa cudzie rozhodnutie týka“.

Toto ustanovenie je osobitnou, zjednodušenou formou exequaturu. Súd rozhoduje, že sa bude pokračovať vo výkone trestu "uloženého cudzím rozhodnutím" (teda v takej dĺžke a v takom druhu, ako ho uložil cudzí súd) a bez jeho premeny podľa odseku 1, teda bez premeny na trest, ktorý by uložil slovenský súd, keby sám konal v trestnej veci. To však neznamená, že pri postupe podľa § 517 ods. 2 nedochádza k "premene trestu". Súd preberá cudziu sankciu do svojho vlastného uznávacieho rozsudku, a teda "premieňa trest" uložený v cudzom rozhodnutí na "svoj" trest tým, že ho prevezme do slovenského rozhodnutia. Pri danom postupe sa od súdu nevyžaduje, aby vykonal hĺbkovú analýzu cudzieho rozhodnutia. Ak usúdi, že dĺžka a druh trestu odňatia slobody sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, teda zodpovedajú trestným sadzbám za konkrétny trestný čin a spôsobu výkonu trestu (napr. kategória ústavu pre výkon trestu) tak, ako ich predvída slovenský právny poriadok, jednoducho sankciu udelenú cudzím justičným orgánom "prevezme" do výroku svojho uznávacieho rozsudku a rozhodne, že sa vo výkone tohto trestu bude pokračovať bez jeho premeny na trest, ktorý by uložil podľa slovenského právneho poriadku, keby sám konal vo veci.

Na základe uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že ak bol dotknutej osobe uložený uznaným cudzím rozhodnutím trest zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky (zákon č. 549/2011 Z. z. takúto situáciu nerieši), súd Slovenskej republiky je povinný (§ 29 zákona č. 549/2011 Z. z.) rozhodnúť o uznaní cudzozemského rozhodnutia aj tak, že sa vo výkone trestu bude pokračovať bez jeho premeny v zmysle § 517 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ súd nerozhodne podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nastáva situácia, že uznaným rozhodnutím by odsúdený mal vykonať celý trest v pôvodnej dĺžke na území Slovenskej republiky tak, ako mu bol uložený v štáte pôvodu, hoci by už časť takto uloženého trestu mal vykonať v štáte pôvodu (nejde o tento prípad, ide ale o principiálnu povinnosť uložiť trest správne a v súlade so všetkými ustanoveniami týkajúcimi sa výroku o treste).

Ustanovenie § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (ďalej len zákon č. 549/2011 Z. z.) znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“.

Z povahy veci vyplýva, že ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, a teda konanie podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku - uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia - § 515 - 521 Trestného poriadku a samozrejme i ustanovenia o rozsudku (§ 163 a nasl. Trestného poriadku a pod.). Označené konanie je konaním *lex specialis* ku konaniu podľa šiestej hlavy tretej časti Trestného poriadku - odvolanie a konanie o ňom, ktoré ako podporné subsidiárne dopĺňa konanie špeciálne.

Podľa § 518 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku: „Ak (poznámka - najvyšší súd) odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či cudzie rozhodnutie uznáva alebo neuznáva“.

Najvyšší súd je teda povinný (bez možnosti zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu) rozhodnúť o podanom odvolaní s konečnou platnosťou a preto musí vždy preskúmať napadnutý rozsudok ako celok a napraviť každý chybný výrok v rozsudku o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia. Preto najvyšší súd, rešpektujúc ustanovenie § 518 ods. 4 Trestného poriadku a postupujúc v súlade s ním, zrušil celý rozsudok Krajského súdu v Prešove a vo veci sám rozhodol.

Najvyšší súd poznamenáva, že súd pri postupe podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nevykonáva hĺbkovú analýzu cudzieho rozhodnutia a ani podmienok na uloženie primeraného druhu trestu a jeho výmery podľa ustanovení slovenského Trestného zákona. O postupe podľa § 517 ods. 1 Trestného poriadku, a teda o nahradení trestu iným trestom ako bol odsúdenému uložený cudzozemským rozsudkom, súd môže uvažovať a následne rozhodnúť len vtedy, ak nie sú, resp. neboli splnené podmienky na postup podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto výroku je rozhodnutie o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do toho ktorého ústavu na výkon trestu. Pri tomto rozhodnutí, rešpektujúc ustanovenie § 17 ods. 4 zák. č. 549/2011 Z. z., nezohráva rozhodujúcu úlohu otázka podmieneného prepustenia, či preradenia na výkon trestu do miernejšieho ústavu na výkon trestu, pretože Slovenská republika nevyužila možnosť podľa § 17 ods. 4 rámcového rozhodnutia rady ustanoviť, že pri každom rozhodnutí o predčasnom, alebo podmienenom prepustení sa môže brať ohľad aj na tie ustanovenia vnútroštátneho práva uvedené štátom pôvodu, podľa ktorých má daná osoba nárok na predčasné a podmienené prepustenie v istom stanovenom čase. Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní o výkone trestu, nejde o otázku podmieneného prepustenia, ktorá sa eventuálne bude v ďalšom priebehu konania riešiť podľa Trestného zákona Slovenskej republiky. Podstatným je, aby v zmysle § 17 ods. 4 zák. č. 549/2011 Z. z. nedošlo k uloženiu prísnejšej trestnej sadzby z hľadiska jej druhu alebo výmery.

Všetky úvahy a závery krajského súdu, týkajúce sa nezistenia dôvodov na odmietnutie uznania cudzozemského rozhodnutia a splnenia všetkých zákonom predpokladaných podmienok na pozitívne rozhodnutie podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z., prezentované v odôvodnení napadnutého rozsudku, považuje najvyšší súd za relevantné, opodstatnené, dostatočné a vyčerpávajúce. Preto nepovažuje za nevyhnutné tieto opakovane rozoberať a ďalej na ne v úplnosti odkazuje.

Ku konkrétnym odvolacím námietkam najvyšší súd uvádza nasledovné:

Najvyšší súd nemohol akceptovať argumentáciu K.D. vo vzťahu k forme doručenia predvolania na verejné zasadnutie pred odvolacím súdom - Vyšším krajským súdom vo Viedni.

K tomu treba uviesť, že predvolanie je procesným prostriedkom, ktorým sa zabezpečuje prítomnosť predvolávanej osoby na procesnom úkone (nevynímajúc procesné úkony podľa piatej časti Trestného poriadku). S týmto procesným prostriedkom sa zároveň spája najmiernejší zásah do osobnej slobody predvolávanej osoby, pričom predvolanie musí byť vykonané riadne a včas. Niet sporu o tom, že menovanej bolo zrejme, za akým účelom je predvolávaná pred príslušný orgán PZ (napokon sama v podanom odvolaní uviedla, že tomu tak bolo vo veci: „doručenie predvolania na pojednávanie prostredníctvom právnej pomoci s Okresnou prokuratúrou v Poprade“). Doručenie písomného

predvolania je pritom možné nielen prostredníctvom poštového podniku, resp. útvarom Policajného zboru, ale aj orgánom obce a v prípade ochoty príkladmo aj miestnym farárom. Odvolacie námietky K.D. o tom, že nebola riadne predvolaná na verejné zasadnutie odvolacieho súdu (pričom konania pred súdom prvého stupňa v orgáne štátu pôvodu sa zúčastnila osobne - vid' osvedčenie na č. l. 117 a nasl. spisu) preto vo svetle uvedeného neobstoja, nakoľko jej muselo byť známe, za akým účelom a z akého dôvodu je predvolaná na označený útvar Policajného zboru. Navyiac, v rozhodnom čase bolo z logického hľadiska nemožné, že by minimálne „neočakávala“ predvolanie na verejné zasadnutie pred odvolacím súdom, nakoľko proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podala riadny opravný prostriedok. O to viac, ak zo samotnej zápisnice predloženej menovanou v prílohe odvolania vyplýva, že bola predvolaná za účelom podania vysvetlenia k doručeniu predvolania na pojednávanie prostredníctvom právnej pomoci s OP (pozn.: nepochybne sa jedná o Okresnú prokuratúru) v Poprade.

Uvedené fakticky neguje namietanú nesprávnosť postupu orgánov Slovenskej republiky, ktoré mali, zjednodušene povedané, konať výlučne prostredníctvom príslušnej prokuratúry.

Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že z kópie listiny vyhotovenej v nemeckom jazyku, označenej ako Eidesstattliche Erklärung (pozn.: v preklade do slovenského jazyka ide o čestné vyhlásenie) na rube č. l. 116 spisu v znení jej úradného prekladu na totožnom čísle listu predloženého spisu vyplýva, že K.D. čestne vyhlásila, že chce vykonať trest odňatia slobody (ktorý je v spojení s právoplatným rozhodnutím odvolacieho súdu Rakúskej republiky predmetom konania o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia) po nadobudnutí jeho právoplatnosti v Slovenskej republike. Preto je správny záver krajského súdu, ktorý konštatoval, že dôvod odmietnutia výkonu rozhodnutia s poukazom na § 16 ods. 1 písm. g) zákona č. 549/2011 Z. z. nie je daný.

Pokiaľ K.D. v podanom odvolaní uvádza, že právny pojem „úkony trestného konania“ nie je možné stotožniť s pojmom „procesné úkony“, najvyššiemu súdu nezostáva iné, len pre zopakovanie základnej právnej terminológie trestného procesu poznamenať nasledovné:

Procesnými úkonmi sú také úkony, s ktorými Trestný poriadok spája určité právne účinky (vznik, zmenu alebo zánik trestno-procesných vzťahov), ako aj úkony orgánov činných v trestnom konaní a súdov pri vyšetrovaní a objasňovaní trestných činov, a postihovaní ich páchatel'ov. Tieto sú vykonávané buď podľa alebo priamo na základe ustanovení Trestného poriadku (nevynímajúc právny styk s cudzinou - čiže v rozpore s tým, ako uvádza odsúdená v podanom odvolaní). Čo je však podstatné: Trestný poriadok tieto úkony v tretej hlave prvej časti označuje ako úkony trestného konania.

V súvislosti s námietkou K.D., podľa ktorej malo byť jej právo na obhajobu porušené v tom smere, že jej bolo doručené predvolanie na odvolacie konanie, ktoré sa však konalo 25. februára a nie 26. februára 2020 najvyšší súd uvádza, že z prekladu uznesenia Krajského súdu Wiener Neustadt priloženého k podanému odvolaniu vyplýva, že:

„K podaniu odsúdenej, že nebola informovaná o odvolacom konaní pred Vyším krajským súdom Viedeň zo dňa 25. februára 2020 a že tým bolo porušené jej právo na férové konanie sa iba pre úplnosť konštatuje, že oproti tvrdeniam odsúdenej táto bola nariadením Vyšieho krajského súdu Viedeň zo dňa 10. decembra 2019 predvolaná na odvolacie pojednávanie dňa 25. februára 2020 od 9.20 hod. do 9.40 hod (vid' výtlačok z automatizovaného spracovania súdnych konaní pod číslom 132 Bs 361/19m poradové číslo 868). Z protokolu o odvolacom pojednávaní poradového čísla 801 vyplýva, že obžalovaná sa pri vyvolaní veci nedostavila, podľa tlmočníka z okresnej prokuratúry Poprad zo dňa 14. februára 2020 vyplýva vlastnoručné prevzatie predvolania, o čom sa odvolací senát presvedčil. Na to obhajca odsúdenej H. požiadal o prevedenie súdneho termínu v neprítomnosti obžalovanej (strana 2 protokolu o odvolacom pojednávaní poradové číslo 801). Vyjadrením odsúdenej z 25. februára 2020 (predloženého na súdnom termíne, vid' prílohu k protokolu o odvolacom pojednávaní poradové číslo 801) odsúdená H. podala odvolaciemu súdu podanie, v ktorom oznámila, že zo zdravotných dôvodov sa nemôže zúčastniť pojednávania dňa 25. februára 2020. Vzhľadom na tieto podania odsúdenej, na zjavne overené doručenie predvolania odsúdenej H. na odvolacie pojednávanie, jej vyjadrenie, že tým že nebola

informovaná o termíne odvolacieho pojednávania boli porušené jej práva na obhajobu, je neopodstatnené“.

Za týchto okolností preto nemal ani odvolací súd žiadnu pochybnosť o tom, že právo menovanej na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené a s tým súvisiace odvolacie námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Navyiac, z obsahu osvedčenia je zrejmé, že sa osobne zúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia (č. l. 120 spisu).

K zostávajúcim odvolacím námietkam K.D. najvyšší súd uvádza, že rozhodnutie súdu o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia má svoj presný procesný postup a vyžaduje splnenie určitých materiálnych podmienok, predovšetkým podľa § 15 a nasl. zákona č. 549/2011 Z. z.

Ustanovenie § 16 ods. 1 písm. a) až m), ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. vymedzuje dôvody odmietnutia uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia a v prípade, ak súd nezistil takéto dôvody na jeho odmietnutie a výkon, rozhodne o uznaní rozhodnutia a súčasne aj o tom, že sa rozhodnutie vykoná (§ 17 ods. 1 zákona).

Z citovaných ustanovení uvedenej zákonnej normy vyplýva, že krajský súd v prípade štátneho občana Slovenskej republiky, odsúdeného na trest odňatia slobody v niektorom z členských štátov Európskej únie, za predpokladu splnenia zákonných podmienok ustanovení § 15 a § 16 nemôže konať inak, než cudzie rozhodnutie uznať. V rámci uznávacieho konania odsudzujúce rozhodnutie iného členského štátu Európskej únie teda nie je možné preskúmavať zo žiadnych iných hľadísk. Preto námietky K.D. týkajúce sa výlučne skutkových okolností týkajúcich sa rozhodnutia, ktoré je predmetom konania o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, najvyšší súd nemohol vyhodnotiť inak, ako nedôvodné. Uvedené primerane platí ku skutočnostiam prezentovaným menovanou vo vzťahu k priebehu konania pred príslušným prvostupňovým súdom štátu pôvodu.

V zmysle Rámcového rozhodnutia Rady RR 2008/909/SVV je totiž jedným zo základných pilierov uznávacieho konania vzájomná dôvera v právne systémy ostatných členských štátov, pričom má uľahčiť uznanie a výkon rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii. Zjednodušene povedané, ak súd nezistí niektorý z dôvodov odmietnutia špecifikovaný v § 16 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. rozhodne o tom, že cudzie rozhodnutie sa uzná a vykoná; nepostupuje teda ako ďalšia odvolacia inštancia a konanie v štáte pôvodu neskúma nad rámec priloženého osvedčenia a rozhodnutia, ktoré má byť predmetom uznávacieho konania.

K tomu najvyšší súd primerane odkazuje na predchádzajúce právne úvahy v spojení so závermi vyjadrenými krajským súdom v odvolaní napadnutom rozsudku.

Najvyšší súd poukazuje na § 18 ods. 1 až 3 zákona č. 549/2011 Z. z. podľa ktorých súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia je oprávnený prijať všetky nasledujúce rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody; po odovzdaní odsúdeného na územie Slovenskej republiky súd rozhodne o započítaní väzby podľa § 14, ako aj väzby už započítanej a trestu už vykonaného v inom členskom štáte, na ktorý sa vzťahuje rozhodnutie a tiež doby prevozu do dĺžky trestu, ktorý má byť vykonaný. Súd rozhodnutie nevykoná, ak bola odsúdenému v Slovenskej republike udelená amnestia alebo milosť, alebo ak ho justičný orgán štátu pôvodu informoval, že v štáte pôvodu bola udelená amnestia, milosť alebo vydané iné rozhodnutie, opatrenie alebo skutočnosť, v dôsledku ktorých sa také rozhodnutie stalo nevykonateľným.

V zmysle predchádzajúceho odseku sú preto námietky K.D. týkajúce sa podaného mimoriadneho opravného prostriedku - návrhu na povolenie obnovy konania pred príslušným súdom v Rakúskej republike, ako aj jej zhoršeného psychického stavu v súčasnom štádiu konania predčasné. V prípade, ak bude mimoriadnemu opravnému prostriedku vyhovieť, príslušný súd bude postupovať v zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 549/2011, čo primerane platí i na iné, s tým súvisiace, rozhodnutia spojené s výkonom sankcie na území Slovenskej republiky.

Preto najvyšší súd považoval návrh K.D. na prerušenie konania do doby, kým príslušný súd Rakúskej republiky rozhodne o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku za nedôvodný.

Najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci sú druh trestu - odňatia slobody i jeho výmera - zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky a preto najvyšší súd nemal žiadny dôvod ani zákonný podklad na to, aby tento trest zmenil. Preto svojím rozsudkom v podstate len napravitel formálne pochybenie krajského súdu na podklade podaného odvolania tak, aby nedošlo k zhoršeniu postavenia K.D..

S ohľadom na vyššie vyjadrené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Výrok tohto rozsudku bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.